„СОЮЗ-19“ ЕРГА ЭСОН-ОМОН ҚЎНДИ

СОВЕТ ВА АМЕРИКА КОСМОНАВТЛАРИГА ЖАҲОН ҚОЙИЛ ҚОЛМОҚДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 142 (5491).
22 ИЮЛЬ
СЕШАНБА
1975 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

БУНЁДКОРЛИК ОДИМЛАРИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1975 ЙИЛ БИРИНЧИ ЯРМИДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1975 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари чиқарилди. СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида таъкидлаб ўтиладики, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили планини муддатидан илгари бажариш ва КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, хўжалик ва маданий қурилишда янги муваффақиятларга эришдилар. Йилнинг биринчи ярмида асосий план топшириқларининг тўла ва ошириб бажарилиши таъминланди, халқ фаровонлигини янада юксалтириш давом эттирилди.

Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши йиллик планда белгиланган 6,7 процент ўрнига ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7,7 процент бўлди. Маҳсулотнинг кўпчилик энг муҳим турларини реализация қилиш ва ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан ярим йиллик план ошириб бажарилди. Пландан ташқари 4 миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди.

Ярим йил мобайнида меҳнат унумдорлиги пландаги бир йил учун 5,7 процент ўрнига 5,9 процент кўтарилди. Ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришнинг бешдан тўрт қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Саноат маҳсулотининг таннархи ва фойда олиш плани бажарилди. 1974 йилнинг биринчи ярмига нисбатан фойда 12 процент кўпайди.

(Давоми 2-бетда).

ҚИЗҒИН ҚУТЛАЙМИЗ!

«СОЮЗ-19» СОВЕТ КОСМИК КЕМАСИНИ АҚШНИНГ «АПОЛЛОН» КОСМИК КЕМАСИ БИЛАН БИРГА УЧИРИШГА ТАЙЁРЛАШДА ВА УНИ УЧИРИШДА ҚАТНАШГАН ОЛИМЛАР, КОНСТРУКТОРЛАР, ИНЖЕНЕРЛАР, ТЕХНИКЛАР ВА ИШЧИЛАРГА, БАРЧА КОЛЛЕКТИВЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРГА

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ АЛЕКСЕЙ АРХИПОВИЧ ЛЕОНОВ ВА ВАЛЕРИЙ НИКОЛАЕВИЧ КУБАСОВ ЎРТОҚЛАРГА

Азиз ўртоқлар!

Бутун инсоният космосдаги буюк эксперимент — Совет «Союз-19» кемаси билан Американинг «Аполлон» кемаси биргаликда учишни қойил бўлиб кузатиб турди. Икки мамлакатнинг космик кемалари тарихда биринчи марта туташтирилди, инсоннинг космик фазода учиши хавфсизлигини таъминлаш мақсадида янги туташтириш воситалари ишлатиб, синаб кўрилди, астрофизика, медицина-биология, технология ва геофизика экспериментлари ўтказилди.

СССР билан АҚШ космик кемаларининг учирилиши Совет—Америка илмий-техникавий ҳамкорлигини ривожлантиришда катта қадам бўлди. Бу иш муваффақиятли амалга оширилганлиги космик фазони тинч ўзлаштиришда турли мамлакатлар биргаликда қиладиган ишларнинг янги истиқболларини очиб беради.

Бу олижаноб ишга совет фани ва техникаси жуда катта ҳисса қўшмоқда. Олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчилар тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилини космосни янада чуқурроқ ўрганиш ва ўзлаштиришда янги-янги муваффақиятлар билан нишонладилар. «Салют-4» орбитал илмий станцияси ичидаги совет космонавтларининг иккинчи экипажи муваффақиятли ишлаб турибди. «Венера-9» ва «Венера-10» автомат космик станциялар Венера планетасига учирилди. «Луна-22» автомат станцияси ёрдамида Ой ва Ой атрофидаги фазо тадқиқ этилмоқда. Фан ва халқ хўжалиги манфаатларини кўзлаб космик фазога алоқа йўлдошлари, метеорология йўлдошлари ва бошқа йўлдошлар мунтазам равишда учирилиб турибди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети сизларни, азиз Алексей Архипович Леонов ва Валерий Николаевич Кубасов ўртоқларни Ватан топшириғи нуқсонсиз бажарилганлиги билан самимий табриклайдилар. Биз Америка космонавтлари Томас Стаффорд, Вэнс Бранд ва Дональд Слейтонларнинг юксак маҳоратини ва сизларнинг биргаликдаги аҳил ишингизни ҳам қайд қиламиз.

«Союз-19» космик кемасини учишга тайёрлаш ва уни учиришни, Совет—Америка қўшма эксперименти масъулиятли программаси бажарилишини таъминлаган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар, ишчиларни, космодром ва команда-ўлчов комплексининг мутахассисларини, барча коллективлар ва ташкилотларни қизғин табриклаймиз.

Азиз ўртоқлар, ер юзида мустаҳкам тинчлик манфаатлари йўлида, инсониятнинг тараққиёти манфаатлари йўлида космик фазони ўзлаштиришда сизларнинг ҳаммангизга янгидан-янги катта муваффақиятлар тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ. Н. ПОДГОРНИЙ. А. КОСИГИН.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Шуни маълум қиламизки:

Учиш программаси муваффақиятли бажарилгандан кейин 1975 йил 21 июлда «Союз-19» космик кемасининг тушириладиган аппарати Совет Иттифоқининг белгиланган районига қўнди.

Биз икки мамлакат — СССР билан АҚШнинг космик кемаларини инсоният тарихида биринчи марта биргаликда учиришда қатнашишдек катта шарафга муяссар бўлдик. Ер юзидаги барча халқларнинг тинчлиги ва тараққиёти учун муҳим бўлган бу космик парвозда ўртоқ Л. И. Брежневнинг олимлар, конструкторлар, ишчилар, космонавтлар меҳнатига берган юксак баҳоси ва самимий сўзлари бизни илҳомлантириб турди.

Учиш давомида Совет «Союз» космик кемаси билан Американинг «Аполлон» космик кемаси биринчи марта туташтирилди. «Союз-19» космик кемасининг ҳамма системалари, асбоб-ускуналари ва илмий аппаратларини пландаштирилган ишларнинг бажарилишини тўла-тўкис таъминлади.

Бизга билдирилган ишонч учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига қизғин миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Кема экипажи Ватаннинг янги топшириқларини бажаришга тайёр.

Кема командири ЛЕОНОВ,
Борг инженер КУБАСОВ.

ТАСС АХБОРОТИ „СОЮЗ-19“ ЭКИПАЖИ ЕРДА

«Союз-19» кемасининг командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси полковник Алексей Архипович Леонов билан бортинженер, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси, техника фанлари кандидати Валерий Николаевич Кубасовдан иборат составдаги экипаж «Союз-Аполлон» қўшма программасини тугаллагач, 1975 йил 21 июлда Совет диёрига қайтиб тушди. Американинг «Аполлон» кемаси мустақил программага мувофиқ шу йил 25 июлгача учади.

«Союз-19» кемасининг туширилувчи аппарати Москва вақти билан соат 13 дан 51 минут ўтганда Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган районида Орқалиқ шаҳридан 54 километр шимоли-шарқда ерга юмшоқ қўнди. «Союз-19» кемасининг парашютда тушиб, ерга қўниши марказий телевидение орқали кўрсатиб турилди.

Космонавтлар А. А. Леонов билан В. Н. Кубасов ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Космонавтлар бошқарган «Союз-19» кемасининг Совет—Америка қўшма «Союз-Аполлон» лойиҳасига мувофиқ учиш программаси тўла-тўкис бажарилди. «Союз-19» кемасининг олти сутқалик орбитал парвози давомида кемаларни бир-бирига яқинлаштириш ва туташтиришнинг ўзаро монанд воситалари биринчи марта экспериментал жиҳатдан текшириб кўрилди; Совет—Америка космик кемалари бир-бирига туташтирилди, космонавтлар ўзаро бир кемадан иккинчи кемага ўтишди, биргаликда «Сунъий қуёш тутилиши», «ультрабинафша нурларнинг ютилиши», «зона ҳосил қилувчи замбуруғлар», «микробайрибошлаш», «универсал печь» номли илмий-тадқиқот экспериментлари ўтказилди. Бу тадқиқотлар муҳим илмий ва амалий аҳамиятга эга.

«Союз-19» кемасининг экипажи мустақил учиш вақтида биологик ва геофизик тадқиқотлар ҳамда кузатишлар ўтказди, халқ хўжалиги манфаатлари йўлида ер юзининг айрим участкаларини фото суратга олди.

Учиш давомида Совет ва Америка космонавтлари биргаликда ва ҳамжиҳатлик билан жуда яхши ҳаракат қилдилар, топшириқлар аҳиллиқ билан, чинакам дўстона вазиятда пухта бажарилди.

«Союз-19» ва «Аполлон» космик кемаларининг биргаликда учиши Совет ва Америка бошқарув марказларининг кузатиш станциялари ёрдамида бошқариб турилди, бу станциялар ўртасида бевосита телевизион, телефон ва телеграф алоқаси ўрнатилди.

Бутун эксперимент давомида учишни бошқаришнинг иккала марказидаги мутахассислар яхши баҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилдилар.

«Союз-19» ва «Аполлон» космик кемаларининг биргаликда экспериментал учиши муваффақиятли тугалланганлиги СССР ва АҚШда яратилган ҳамда конструкцияси турлича бўлган икки кеманинг биргаликда учишини таъминлайдиган бир-бирига монанд туташтириш системаларини ишлаб чиқиш вақтида қабул қилинган техникавий ечимларнинг тўғрилигини тасдиқлади. Экспериментнинг илмий-техникавий якунлари жаҳон космонавтикаси хазинасига, фан ва маданиятга қўшилган катта ҳисса бўлди. Қўшма экспериментни тайёрлаш ва ўтказиш вақтида Совет томони билан Америка томони орттирган тажриба келгусида космонавтлар бошқарадиган халқаро космик учишларни ривожлантириш, космик фазони биргаликда илмий тадқиқ қилиш учун яхши негиз бўлиб хизмат қилади.

«Союз-19» ва «Аполлон» космик кемаларининг биргаликда учиши космосдаги халқаро ҳамкорликни ривожлантиришда муҳим қадам бўлди. Жаҳон халқлари бу парвозни халқаро кескинлик реал юмшатилганлигининг факти, деб билмоқда. Кескинликни юмшатишга Совет Иттифоқи жуда катта ҳисса қўшмоқда.

«...Планетамиз космосдан қараганда гарчи чоғроқ бўлса-да, янада гўзал бўлиб кўринади, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев. — Планетамиз осойишталикда яшай олишимиз учун етарли равишда катта бўлса, уни ядро уруши хавфига дучор қилиш учун ҳаддан ташқари кичикдир». Халқлар ўртасида мустаҳкамланиб бораётган ҳамжиҳатлик ва холис ният ер юзида мустаҳкам тинчликнинг гаровидир.

БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙМИЗ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА

Азиз Леонид Ильич!

Сизнинг Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчиларининг сайловолди йиғилишидаги ёрқин ва мазмундор нутқингизда илғор шахтёрларнинг ватанпарварлик ҳаракатига юксак баҳо берилди ва уларнинг тажрибаси халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида кенг миқёсда қўлланилади, деб ишонч билдирилди.

Биз шуни яхши тушунамизки, ҳамма бригадалар, участкалар, сменалар, корхоналар илғор коллективларнинг иш даражасига эришиб олса, ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқроқ фойдаланиш, мавжуд резервларни ишга солиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, мамлакатимиз экономикасини ривожлантиришда катта қадам қўйиш имконини беради.

Леонид Ильич, Сизга қувонч билан маълум қиламизки, рангли металлургияда ҳам партия XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди. Норильск, Олмалиқ, Тирниауз, Жезқозғон, Узоқ Шарқ, Балхаш ва Юқори Днепр кон-металлургия комбинатларининг руда конларида ишлаб турган бизнинг бригадаларимиз 1975 йил учун олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар.

Бу йил барқарор юксак кўрсаткичларга эришилди: тоғлардаги конларга тик йўл очишда ойига 150—160 погон метр, портлама қудуқлар пармалашда ҳар агрегат ҳисобига сменада 60-70 метр тоғ жинслари кавланади, ер остида ўзиюрар техника ёрдамида суткасига 850—970 тонна руда қазиб олинади. Карьерларда бир экскаватор билан кунига ортилган тоғ массаси 7 минг куб метрдан ошиб кетди. Бу кўрсаткичлар техникадан фойдаланиш ва бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобига меҳнат унумдорлиги жиҳатидан тармоқдаги ўртача кўрсаткичдан 1,5—2 баравар ортиқдир.

Бу муваффақиятларга партия Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг биз—essкончилар тўғрисидаги доимий ғамхўрлиги туфайли эришиш мумкин бўлди. Бугун бизнинг ихтёримизда юксак унум билан меҳнат қилишимизга қўл келадиган кончилик техникаси бериб қўйилган, яхши шароит яратилган.

Илғор шахтёрларнинг юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришиш йўлида бошлаган ватанпарварлик ташаббусини қўллаб қувватлаб, Ватанимизнинг муваффақиятлари учун бениҳоя фахрланиб, рангли металлургия кончилари улардан намуна олишга ва меҳнатда янги муваффақиятларга эришишга қаттиқ бел боғладилар.

Биз бригадаларда ўз имкониятларимизни муҳокама қилиб, меҳнатни яхшироқ ташкил этиш, технология интизомига қаттиқ риоя қилиш, асбоб-ускуналардан янада тўла-тўкис фойдаланиш ва илғор иш усулларини кенг қўлланиш ҳисобига 1975 йилда қуйидаги кўрсаткичларга эришишга қарор бердик:

ер ости ишларида ўзи юрар ускуналардан фойдаланиб, ҳар суткада камида 1000 тонна руда қазиб чиқарамиз;

тоғ конларига тик йўл очишда суткасига 8 погон метр ёки ойига 220 метр тезлик билан ишлаймиз;

бир станок билан ҳар сменада 85 метр портлама қудуқ шарочка усулида пармалаймиз;

«КГ-8 И» экскаваторида ҳар суткада камида 7 минг куб метр ва «КГ-4,6» экскаваторида камида 4 минг куб метр тоғ массасини кавлаш унумдорлигига эришамиз.

Ҳар суткада «БелАЗ-540» ағдарма машинасида камида 2000 тонна тоғ массаси ташиймиз ва машинанинг ҳар тонна юк кўтариш ҳисобига йилига 27.600 тонна километр унумдорликни таъминлаймиз.

КПСС Марказий Комитетини, шахсан, Сиз, Леонид Ильични ишонтириб айтамизки, биз олган мажбуриятлар албатта муваффақиятли бажарилади.

Биз рангли металлургиянинг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, 1975 йил планини ва умуман беш йилликни тўла ҳамда ошириб бажаришга, янги, янада юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришиш учун, КПСС XXV съездига юбориладиган меҳнат рапортига қўл қўйиш ҳуқуқини олиш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришга даъват этамиз.

Азиз Леонид Ильич, Сизга сиҳат-саломатлик ва севикли Ватанимизнинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлашда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Ю. РАХМАНОВ — В. И. Ленин номидаги Узоқ Шарқ кон-металлургия комбинати проходкачилар бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, **В. ПОДВИГИН** — В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати экскаваторчилар бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, **А. ГРЕЧИШНИКОВ** — К. И. Сатпаев номидаги Жезқозғон кон-металлургия комбинати пармалаш бригадасининг бошлиғи, **В. ЛЕВИЦКИЙ** — Юқори Днепр кон-металлургия комбинати «БелАЗ-540» ағдарма машинаси шофёрларининг бригадири, **Н. МОЛОСТОВ** — Тирниауз кон-металлургия комбинати тозалаш забойи кон-ишчиларининг бригадири, **Н. СКВОРЦОВ** — Октябрь революциясининг 50 йиллиги номидаги Балхаш кон-металлургия комбинати экскаваторчилар бригадири, **Н. СНЕГИРЕВ** — А. П. Заверягин номидаги Норильск кон-металлургия комбинати тозалаш забойи ишчиларининг бригадири.

Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг механизаторлари ғўза қатор ораларига ишлов беришни жадал суръатлар билан давом эттирмоқдалар. Кўпгина механизаторлар ғайрат кўрсатиб, кундалик нормаларини ошириб бажармоқдалар. Ана шундай механизаторлардан бири Шермат Турсунметовдир. У мусобақада ҳамкасбларидан олдинда бормоқда. Суратда: (чапда) ўртоқ Ш. Турсунметов, (ўнгда) 7-бригаданинг пахтазорини кўриб турибсиз.

А. Абаян фотолари.

МЕВА ТАЙЁРЛАШ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Оққўрғон район тайёрлов бўлими мева топшириш бўйича беш йиллик планни муддатидан олдин 105 процент қилиб бажарди. 1975 йил плани 219 процент адо этилди. «Ленинобод», «Партия XXII съезди», Вотинцев номли колхозлар мева топшириш планини ҳозиргача 110 процентдан ошириб юбордилар.

Аҳолидан мева олиб топширишда Оққўрғон посёлка Совети, Октябрь, Элтамғали қишлоқ Советлари яхши хизмат қилдилар. Ҳозир ҳамма хўжаликларда мева топшириш жадал давом этмоқда. Яна улар 300 тонна мева топшириш учун курашмоқдалар.

ФИДОКОР

Рашида Шарофутдинова номини бадиий буюмлар фабрикасида ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Ўз касбига меҳр қўйган бу тикувчи йигирма олти йилдан бери мазкур коллективда меҳнат қилиб келмоқда. Ишбилармон, жонкуяр тикувчи бригаданинг илғорлар қаторидан тушмай келишига муносиб ҳисса қўшяпти.

Рашида опа попопчи касбини ипидан игнасигача ўзлаштириб олган. Шунинг учун ҳам цехдаги ҳамкасблари, айниқса, ёш чеварлар Рашида опага иш юзасидан турли саволлар билан мурожаат қилиб туришади. Опа меҳрибонлиги, хушмуомалалиги билан уларнинг ҳурмат-эътиборини қозонган. У цехдаги барча касбларни ўзлаштириб олган. Оддий ишчиликдан мастер лавозимига кўтарилди. Цехдаги ишчиларнинг ярмидан кўпи уни устоз, деб билади. Чорак асрдан кўпроқ меҳнат фаолияти давомида опа юздан ортиқ ёшларга попопчи касбини ўргатган.

Цех чеварлари тикаётган чойшаб, сўзана, кирпеч, зардевор, гулкўрпа, палак, каби буюмлар тобора кўпайиши билан бирга сифати ҳам ортиб бораяпти. Рашида Шарофутдинова бошлиқ попопчилар КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совгалари билан кутиб олиш учун зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олиб ишлашяпти.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

БУНЁДКОРЛИК ОДИМЛАРИ

(Боши 1-бетда).

Саноатнинг айрим тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқариш 1974 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан қуйидагича кўпайди: электр энергетика 5 процент; ёқилғи саноати 7 процент; қора ва рангли металлургия 5 процент; химия ва нефть химияси саноати 11 процент; машинасозлик ва металл ишлаш 12 процент, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати 6 процент; бинокорлик материаллари саноати 7 процент; енгил саноат 6 процент; озиқ-овқат саноати 5 процент; маданий-маиший ва рўзғор моллари ишлаб чиқариш 10 процент кўпайди.

Маҳсулотни реализация қилиш биринчи ярим йил планини ҳамма Иттифоқ ва иттифоқ-республика саноати министрликлари ҳамда барча иттифоқдош республикалар ошириб бажардилар.

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида умуман мамлакатда маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қандай бўлганлигини кўрсатувчи маълумотлар келтирилади. Мана шундай маълумотлардан баъзилари: 1975 йилнинг биринчи ярмида 513 миллиард киловатт-соат электр энергия ҳосил қилинди; 240 миллион тонна нефть (газ конденсати ҳам шу ҳисобга киради); 141 миллиард кубметр газ, 348 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилди, 51,1 миллион тонна чўян, 69,8 миллион тонна пўлат; 56,7 миллион тонна қора металлар прокати, шу жумладан 48,7 миллион тонна тайёр прокат, 7,8 миллион тонна пўлат қувурлар ишлаб чиқарилди; 114 миллион тонна темир руда қазиб олинди; шартли бирликларда 44 миллион тонна минерал ўғитлар; шартли бирликларда 223 минг тонна ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари; 1,4 миллион тонна синтетик смола ва пластик массалар; 25,4 миллион дона покришкалар; 111 минг дона (733 миллион сўмлик) металл қирқиш станоклари; жами металл қирқиш станокларидан — сонли программа усулида бошқариладиган 2,5 минг дона станок ишлаб чиқарилди.

Йилнинг биринчи ярмида 24,7 минг дона (189 миллион сўмлик) темирчилик-пресс машиналари; 2,1 миллиард сўмлик автоматлаштириш воситалари ва уларнинг запас қисмлари; 1,3 миллиард сўмлик ҳисоблаш техникаси воситалари ва уларнинг запас қисмлари; 175 минг тонна металлургия асбоб-ускуналари; шахталарда кўмир тозалайдиган 551 дона комбайн; 237 дона проходка комбайнлари; 330 миллион сўмлик химия асбоб-ускуналари ва уларнинг запас қисмлари; 973 мингта автомобиль, шу жумладан 344 мингта юк автомобили, 596 мингта енгил автомобиль, 33 мингта автобус; 274 мингта трактор; 1 миллиард 853 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари; 47,7 мингта дон конбайнлари, 5,2 мингта маккажўхори йиғиштириб олувчи комбайн, 4,8 мингта картошка йиғиштириб олувчи комбайн, 8,7 мингта лавлаги йиғиштириб олувчи комбайн, 35,4 мингта силосбоп экинларни йиғиштириб олувчи комбайн; 19,3 мингта экскаватор, 24,6 мингта бульдозер, 167 миллион кубметр иморатбоп ёғоч (колхозлар тайёрлаган ёғоч бу ҳисобга кирмайди); 3,3 миллион тонна целлюлоза; 2,6 миллион тонна қоғоз; 60 миллион тонна цемент тайёрланди.

3 миллиард 334 миллион квадрат метр ип газлама, 368 миллион квадрат метр жун газлама, 396 миллион квадрат метр зиғир толасидан тўқилган газлама, 744 миллион квадрат метр шойи газлама; 9,5 миллиард сўмлик тикилган буюмлар; 356 миллион жуфт чарм пойафзал; 4,4 миллион тонна гўшт (саноатда ишлаб чиқарилган); 1,4 миллион тонна колбаса маҳсулотлари; 604 минг тонна мол ёғи; 1,8 миллион тонна ўсимлик мойи; 1,7 миллион тонна кондитер маҳсулотлари; 21 миллион тонна омихта ем; 366 минг тонна кир ювиш синтетик воситалари; 27,1 миллион дона соат, 489 миллион дона чиннифаянс идишлар; 166 миллион сўмлик сортли идиш (шиша ва биллурдан ясалган); 4,2 миллион дона радиоприёмник ва радиола; 3,5 миллион дона телевизор; 510 мингта мотоцикл ва мотороллер, 2,5 миллионта велосипед ва мотовелосипед, 2,1 миллиард сўмлик мебель ишлаб чиқарилди.

Шу билан бирга, дейилади СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, саноат ишида бир қанча камчиликлар ҳам бўлди. Йилнинг биринчи ярмида олтингугурт кислотаси, кир ювиш синтетик воситалари, проходка комбайнлари, нефть аппаратлари, газлама ва маҳсулотнинг баъзи бир бошқа турларини ишлаб чиқариш плани тўлиқ бажарилмай қолди. Бир қанча ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари маҳсулотни реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва жамғарма тўплаш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармадилар; айрим ҳолларда маҳсулотнинг зарур турларини сифатли қилиб ишлаб чиқариш таъминланмади. Мавжуд ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишда камчиликлар бор, ҳом ашё ва материалларни норационал сарфлаш ҳоллари юз берди.

Илмий-тадқиқот, лойиҳалаш конструкторлик ташкилотлари ва кўпгина корхоналар муҳим илмий-техника проблемаларини ишлаб чиқишни давом эттирдилар.

Ярим йил мобайнида халқ хўжалигига 2 миллион ихтиро ва рационализаторлик таклифлари жорий этилди. Прогрессив технология жараёнларини жорий этиш, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришни амалга ошириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаш натижасида корхоналарнинг техника-ишлаб чиқариш кўрсаткичлари яхшиланди.

Сўнгра СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида бундай дейилади: колхоз ва совхозлар кўкламги экиш планини ошириб бажардилар. Ҳамма категориядаги хўжаликларда 1975 йилда ҳосил олинадиган қишлоқ хўжалик экинлари экин майдонлари 217 миллион гектардан кўпроқни ташкил этди. Суғориладиган ва захи қочирилган ерларда қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган майдон кўпайди.

Қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари бу йилги шароитда пичан ўриш ва ем-хашак тайёрлаш ишларини одатдагидан олдин ўтказмоқдалар, донли экинларнинг ўрим-йиғимини кучайтириб юбордилар.

Колхоз ва совхозларда чорва тўёғи ва парранда кўпайди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан—гўшт 4 процент, сут 2 процент, туҳум 9 процент кўпайди. Йилнинг биринчи ярмида чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш халқ хўжалик плани ошириб бажарилди.

Қишлоқ хўжалигининг моддий техника базасини янада мустаҳкамлаш амалга оширилди. Қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг бутун комплексини ривожлантиришга давлат ва колхозлар қарийб 13 миллиард сўм капитал маблағ сарфладилар ва капитал маблағларни 1974 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 8 процент кўпайтирдилар.

Қишлоқ хўжалигига техниканинг энг муҳим турларини ва минерал ўғитлар етказиб бериш плани оажарилди.

Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти 2,6 триллион тонна—километрга етди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 6 процент кўпайди. Пассажир обороти 341 миллиард пассажир — километрга етди ва 7 процент ортди.

Йилнинг биринчи ярмида давлат капитал маблағлари ҳисобига 22 миллиард сўмлик ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7 процент кўп асосий фондлар ишга туширилди.

Шу билан бирга умуман халқ хўжалигида йилнинг биринчи ярмида асосий фондларни ишга тушириш плани бажарилмай қолди. Айрим ишлаб чиқариш қувватларининг ишга туширилиши таъминланмади.

Халқ хўжалигига сарфланган давлат капитал маблағлари 42,4 миллиард сўмга етди ёки ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 9 процент кўп бўлди.

Умуман халқ хўжалигида пудрат ишлари ярим йиллик плани 100,6 процент бажарилди. Ишлар ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7 процент кўпайди.

Қурилишда меҳнат унумдорлиги 1974 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 5,7 процент ошди.

Колхозлараро қурилиш ташкилотлари бажарган ишларнинг ҳажми 10 процент ортди.

Қурилиш-монтаж ишларининг таннархи 0,5 процент арзонлашди. Пудратчи қурилиш-монтаж ташкилотларининг олган фойдаси 11 процент кўпайди.

Шу билан бирга анчагина қурилиш монтаж ташкилотлари пудрат ишлари, меҳнат унумдорлигини ошириш, фойда олиш ва қурилиш-монтаж ишлари таннархини арзонлаштириш планларини бажармадилар.

Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг сони ярим йил мобайнида ўрта ҳисобда 100,7 миллион кишига етди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2,4 миллион киши ёки 2,5 процент кўпайди.

1975 йилда ишчи ва хизматчиларнинг минимал иш ҳақини ойига 70 сўмгача ошириш, шунингдек халқ хўжалигининг ишлаб чиқариш тармоқларида ишловчи ходимлар ўртача ҳақ олувчи категорияларининг тариф ставкалари ва мансаб окладларини кўпайтириш давом эттирилмоқда. Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача ойлик иш ҳақи 144,5 сўмга етди ва 1974 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 3,7 процент кўпайди. Ижтимоий истеъмол фондларидан олинадиган тўловлар ва, имтиёзлар ҳам қўшиб ҳисобланганда иш ҳақи 195 сўмга етди ва 3,3 процент ортди, Колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ 4 процент ошди.

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондидан олаётган тўловлар ва имтиёзлар 42 миллиард сўмга етай деб қолди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 7 процент кўпайди.

Йилнинг биринчи ярмида аҳолининг омонат кассаларига қўйган омонатлари 5,6 миллиард сўм миқдорида кўпайди.

Давлат ва кооператив савдосида чакана савдосининг товар обороти 100,2 миллиард сўмликка етди ва ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан 7,3 процент кўпайди. Чакана товар оборотининг ярим йиллик плани 100,9 процент бажарилди.

Совет Иттифоқининг ташқи савдо обороти 23,8 миллиард сўмликка етди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 26 процент кўпайди.

Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизматлар ҳажми 1974 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 9 процент, шу жумладан қишлоқ жойларда 12 процент ортди.

Давлат корхоналари ва ташкилотлари ҳамда уй-жой кооперативлари жами (фойдали) саҳни 28 миллион квадрат метрдан кўпроқ бўлган 600 мингта шинам квартирани қуриб битказиб, фойдаланишга топширдилар. Бундан ташқари кредит ва аҳоли ўз маблағлари ҳисобига ҳамда давлат кридити ёрдами билан кўп миқдорда ҳам квартиралар ва якка тартибда уйлар қурдилар.

Давлат капитал маблағлари ҳисобига умумий таълим мактаблари, мактабгача тарбия муассасалари ва бошқа маданий-маиший объектлар ишга туширилди. Шу билан бирга уй-жой ва маданий-маиший қурилиш плани бажарилмай қолди.

Шаҳар ва қишлоқларни янада ободонлаштириш ишлари ўтказилди. Ярим йил мобайнида сал кам 1,8 миллионта квартира газ билан таъминланди.

Халқ маорифи ва маданиятни ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришилди. Аҳолига медицина ёрдами кўрсатиш ва аҳолининг уюшиб дам олиши яхшиланди.

Совет Иттифоқи аҳолисининг умумий сони 1975 йил 1 июлда 254,3 миллион кишига етди.

(ТАСС).

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИ

„ПАРТИЯ ТУРМУШИ“

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети журнали «Партия турмуши»нинг июль ойи сони босмадан чиқди.

Журнал Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми ҳақидаги информацион билдириш билан очилади. Журналда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчилари йиғилишида сўзлаган нутқи ҳам эълон қилинган. Журнал саҳифаларида шунингдек Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мурожаатини ҳам ўқиш мумкин.

Журналнинг бош мақоласи барчани КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга чорлайди. Механизаторлар сафини кенгайтиришга даъват этувчи мақолада пахтачиликни машиналаштириш босқичлари ва механизатор кадрларни кўпайтириш йўлида кўрилаётган тадбирлар баён қилинган.

Журнал «КПСС XXV съезди шарафига» рубрикаси остида Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камоловнинг «Коммунистлар активлиги ўсмоқда» сарлавҳали мақоласини босган. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи партия комитетининг секретари Х. Холиқов, Сурхондарё область Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз бўлим бошқарувчиси А. Қурбонов ўз мақолаларида партиямиз съезди шарафига бошланган мусобақанинг дастлабки самаралари ҳақида ҳикоя қилганлар.

Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари А. Икромов мақоласида қийинчиликларни енгиб, доимо олға интилаётган пахтакорлар тажрибаси очиб берилган. Жиззах область партия комитетининг иккинчи секретари Е. Клеменов эса бошланғич партия ташкилотлари жанговарлик қобилиятини ошириш йўлида область партия комитетида тўпланган тажрибалар устида тўхталган. Журналда босилган бошқа мақолаларда ҳам республика партия ташкилотларининг турли соҳада олиб бораётган серқирра фаолиятлари очиб берилган.

ЯКУН ВА РЕЖАЛАР

Областимиз корхоналари, хўжалик, ташкилот ва муассасалари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи ярим йиллигида янгидан-янги ташаббуслар билан чиқдилар. Халқ назоратчилари илғор тажрибаларни оммалаштириб, уларнинг ишлаб чиқаришда кенг ўрин олишига эришдилар.

Халқ назоратчилари партия-ҳукуматимиз қарорларининг бажарилиши, меҳнат интизомига риоя қилиш, халқ хўжалик план-топшириқларининг адо этилиши, ички резервлардан фойдаланиш, маҳсулот сифати ва бошқа муҳим масалалар устидан қатъий назорат олиб бордилар.

Халқ назоратчилари ишининг унумдорлиги ва малакали бўлиши биринчи галда билим ва тажрибага боғлиқдир. Шунинг учун ҳам назоратчилар савиясини ошириш учун бир қатор курслар ташкил этилди. Ҳозирда шаҳар ва районларда 3 та халқ назоратчилари факультети, 15 доимий ҳаракатдаги семинарларда 3 мингга яқин халқ назоратчилари ўқимоқда. Ирик корхона, хўжалик, ташкилот ва муассасалардаги 80 дан ортиқ халқ назоратчилари мактабида 3120 киши ўқийди. Дарслар асосан пост ва группа бошлиқлари ҳамда етакчи мутахассислар томонидан олиб борилади.

Назоратчилар савиясининг ошаётгани ўз навбатида группа ва постларда турли форма ва методлардан кенг фойдаланиш имконини бермоқда. Кўпгина комитет, группа ва пост коллективлари бир қатор ташаббуслар кўтариб чиқишди. Бу янгиликлар минглаб сўм пул ва хом ашё тежаб қолиш имконини берди.

Ана шу ташаббуслар ичида «Алмаликсвинецстрой» трести бош групасининг асосий қурилиш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланиш тўғрисидаги таклифлари энг қимматлидир. Халқ назоратчилари йил давомида олинган оширилган мажбириуятдан ташқари 15 тонна металл, 200 тонна цемент, 20 кубометр тахта, 250 куб метр ойна тежаб қолиш ниятидалар. Бу ташкилотда қурилиш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланиш намунали йўлга қўйилган. Кўпгина бошқа халқ контроли группа ва постлари бу ташаббусга қўшилиб, қўшимча мажбуриятлар олдилар.

Чирчиқ электрохимия комбинати бош халқ контроли группаси коллективининг ички имкониятларни қидириб топиб, ишга солиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, электр ва ёнилғидан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳақидаги ташаббуслари ҳам аҳамиятлидир. Ана шу тадбир асосида коллектив 7 минг тонна аммиак, 22816 тонна минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ҳамда 73 минг сўмлик турли хил хом ашё тежаб қолиш мақсадида катта ишларни олиб бормоқда. Корхона маҳсулотининг икки хилига Сифат белгиси берилди. Ана шу хайрли ишда ҳам халқ назоратчиларининг муносиб ҳиссаси бордир. Электрохимкомбинат коллективининг ташаббусига қўшилган «Чирчиқсельмаш» заводи назоратчилари ҳам бир қатор тадбирларни ишлаб чиқишди.

Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз халқ назоратчи-чорвадорлари чорвачиликдаги қолоқлик сабабларини ўрганиб чиқиб, бир қатор тадбирларни ишлаб чиқишди. Колхоз чорвадорларининг кўплаб ем-хашак тўплаш тадбирлари область халқ контроли комитети йиғилишида маъқулланди. Шу кунгача белгиланганидан 20 тонна кўп сенаж бостирилди, ҳар гектар ердан белгиланганидан кўп 200 центнер беда, 700 центнер маккажўхори пояси, 600 центнер хашаки лавлаги олиш кўзда тутилмоқда.

Областдаги шаҳар ва район халқ контроли комитетлари шу каби бошқа тадбирларни ўз йиғилишларида маъқуллаб, илғор тажрибаларни кенг оммалаштирмоқда. Ана шу мақсадда деярлик ҳамма комитетлар ҳузурида «Халқ контроли группаси раислари куни» ташкил этилган. Дарслар асосан соҳа бўйича ташкил қилиниб, тегишли тадбирлар кенг анализ қилинади, яхши-ёмон томонлари кўрсатилади, илғор тажрибалар оммалаштирилади. Шу билан бирга партия ва ҳукуматимиз қарорларини қандай амалга оширилаётгани ҳақида ҳисобот берилади. Халқ контроли группаси раисларига консультациялар берилади.

Халқ контроли комитетлари кейинги вақтларда ўз йиғилишларида группа ва постлар томонидан ўтказилган текшириш ва рейдларнинг муҳокамасини комитет йиғилишларига қўймоқдалар. Бундай методнинг қўлланиши халқ контроли группаларининг масъулияти ва малакасининг янада ошишига, ишчанлик ва активлигининг кучайишига сабаб бўлмоқда. Масалан, Янгийўл шаҳар халқ контроли комитетининг мажлисида Янгийўл станцияси, биохимия заводи назоратчиларининг рейдлари натижаларининг кун тартибига қўйилиши бу ташкилотлардаги назоратчиларнинг ишини янада малакали бўлишига таъсир кўрсатган. Шу жумладан, Оҳангарон, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон районларида ҳам ана шу соҳада яхши ишлар амалга оширилмоқда.

Ўрта Чирчиқ район комитетининг маҳаллий Совет депутатлари комиссияси ҳамда «Комсомол прожектори» билан ҳамкорликда олиб бораётган рейдлари айниқса унумли бўлмоқда. Йилнинг биринчи ярмида шу йўл билан 12 рейд ва текшириш ўтказилди, унда 90 га яқин активист иштирок этди.

Умуман кейинги вақтларда областимиздаги шаҳар ва район халқ контроли комитети ишларида бир қатор янгиликлар пайдо бўлди. Халқ контроли комитетлари ишнинг турли форма ва методларидан кенг фойдаланмоқдалар. Текширув ва рейдларнинг натижалари мунтазам равишда маълум қилиб борилмоқда. Шу йилнинг биринчи ярим йиллигида ҳаммаси бўлиб 1456 рейд ва текшириш ўтказилди. Шу жумладан 454 таси комитет йиғилишларида кўриб чиқилди. Текширув ва рейдлардан сўнг 460 киши турли хил жазога тортилди, шу жумладан 29 киши ишдан бўшатилди.

Халқ назоратчилари якунловчи йилни янада катта муваффақиятлар билан туғаллаш мақсадида назоратнинг янги форма ва методларини янада такомиллаштириб бораверадилар.

Б. ЭРГАШЕВ,
область халқ контроли комитетининг инспектори.

ТОШКЕНТ марказий бўрдоқичилик базасида молларни семиртириб боқишда тўйимли озуқа ҳисобланган хлорелла ишлаб чиқаришга катта эътибор берилмоқда. Махсус учта ҳовузда муттасил 30 тоннадан хлорелла етиштирилмоқда. База ҳузуридаги лабораторияда бир хўжайрали бу ўсимликни етиштириш муттасил назорат қилиб турилади. Суратда: лаборатория ходимлари (чапдан) М. Еникеева ва Н. Собирова ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

ИЛҒОРЛАР НАМУНАСИ

«Чевар» тикувчилик фабрикасининг 6-цехи коллективи КПСС XXV съезди шарафига ўтказилаётган 25 зарбдор декадада меҳнат вахтасида туриб ишлаб улкан ютуқларга эришмоқда. Чеварлар ўқувчилар учун мактаб формалари, кўйлаклар, хотин-қизлар халати каби кийим-кечакларни сифатли қилиб тикишяпти.

— Цехимизда ҳаммаси бўлиб 8 хил маҳсулот ишлаб чиқарилади, — дейди цех бошлиғи Малика Акбарова — Бу маҳсулотларнинг 3 тасига давлат Сифат белгиси берилган.

Цех коллективи орасида ўзаро мусобақа кенг авж олган. Мусобақадошлар бир-бирлари билан рақобатлашибгина қолмасдан, ўзаро кўмаклашадилар. Бригадалараро ўтказилаётган мусобақаларда З. Эшонхўжаева, Б. Шоносирова, Ф. Алимова, Х. Нуриддинов сингари илғор мастерлар бошчилигидаги бригадалар ҳамиша ғолиб келмоқдалар. Иш соатларидан унумли фойдаланиш ҳисобига илғор чеварлар Маъсуда Раҳимбердиева Муҳайё Хидоятова, Набира Нурмуҳамедова, Холида Алихўжаева ойлик планларини 130 процентдан ошириб адо этиб, бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Ишчилар орасида беш йилликни муддатидан илгари бажариш ташаббуси кенг қулоч ёймоқда. Икки беш йилликни бир беш йилликда тамомлаш учун 25 зарбдор декада вахтасида туриб ишлаётган Дилором Йўлдошева, Ильмира Содиқова ва Муқаддас Анваровалар декада топшириғини мунтазам 130—150 процентдан адо этмоқдалар.

— Касбимдан хурсандман, дейди тикувчи Машкура Далилова — Кунлик нормаларни ошириб адо этяпман. Ҳозир 1978 йил ҳисобига сифатли маҳсулот ишлаб чиқараяпман. Устозларимдан Хурматой опа Солиҳова тикувчилар орасида ном чиқарганлар. Бу меҳнатсевар опамиз 1977 йил ҳисобига ишлаяптилар. Кунлик ва ойлик нормаларини 140—160 процент қилиб адо этмоқда.

Цех коллективи ишни «Саратов методи» услубида олиб бораётир. Бу методга кўра ишчи ўзидан олдинги ишчи бажарган ишларни текшира боради, хатоси бўлса, тузатади, ўзаро фикр алмашинади.

Цех коллективи КПСС XXV съезди шарафига муносиб меҳнат совғаларини тайёрламоқда. Маҳсулотни тежаб тергаб сарфлаш ишларига ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Кунлик нормага қўшимча юзлаб истеъмол буюмлари тайёрланмоқда. Илғор цехнинг илғор коллективи партиямизнинг XXV съезди шарафига ўтказилаётган 25 зарбдор декадаларда зарбдор суръат билан меҳнат қилмоқдалар.

Коллектив КПСС XXV съезди шарафига йиллик план топшириқларини 21 декабрга туғаллаш ва планга қўшимча 29 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга аҳд қилган.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
А. АҲМАДАЛИЕВ.

ЧИРЧИҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

МУРАББИЙЛАР КЕЧАСИ

Чирчиқ шаҳрининг саноат корхоналарида минглаб ветеран ишчилар меҳнат қилишади. Уларнинг кўпчилиги мураббийлик ҳаракатида актив иштирок этиб, ёшларга касб ўргатишмоқда, уларнинг меҳнати ва ҳаётида раҳнамолик қилишяпти.

Жумладан, «Ўзбекхиммаш» заводида ҳам анчагина тажрибакор мураббийлар корхонага янги келган йигит ва қизларга турли касбларни тезроқ эгаллаб олишларида кўмаклашишяпти.

Яқинда машинасозлар маданият саройида ана шу мураббийларни шарафлаш кечаси бўлиб ўтди. Кечага мураббийлар, мастер ва бригадирлар ҳамда 13-шаҳар профессионал техника билим юртининг ўқувчилари ташриф буюришди.

Улар орасида қозончи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Д. Бородаченко ҳам бор эди. У деярли ярим асрдан бери ишчи касбида меҳнат қилиб келади. Унинг бу заводда кўплаб шогирдлари бор. Меҳнат ветеранининг собиқ шогирдлари — В. Бутишев—ҳозир область Советининг депутати, Ю. Фадин — Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери, А. Шайхисломов коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи.

Шунингдек, кечада моҳир, меҳрибон мураббий сифатида ном чиқарганлар — қуюв цехининг мастери С. Сейтасанов, тайёрлов цехининг мастери М. Головина, темирчилик-пресс цехининг мастери Н. Аминов ва бошқалар иштирок этишди.

Мураббийлар сўзга чиқиб, ўз тажрибалари тўғрисида фикр алмашишди.

Кеча охирида «Ўзбектелефильм» томонидан тайёрланган «Одамга пешвоз чиқаман» номли фильм намойиш қилинди.

ИШЧИЛАРНИНГ КОЛХОЗГА ЁРДАМИ

Электрохимия комбинатининг комсомол-ёшлари ҳар жабҳада ташаббускор эканликлари билан шуҳрат қозонишган. Улар яқинда Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозида дағал хашак ва сабзавот маҳсулотларини йиғиб териб олишда хўжаликка ёрдам беришди.

Дала ишларида А. Жўманов, Т. Халилов, Л. Коскина, В. Кузнецов каби йигит ва қизлар ғайрат кўрсатдилар. Завод комсомоллари шаҳар атрофидаги колхозларда яна бир неча марта бўлиб дала меҳнаткашларига кўмаклашадилар.

Колхоз маъмурияти чирчиқлик кимёгарларнинг дўстона мадади учун самимий миннатдорчилик билдирди.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Чирчиқ трансформатор заводида бешйиллик план топшириқларини бажариб, келгуси беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётган ишчилар, бригадалар анчагина. КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани янада авж олдирган трансформаторчилардан бирнеча ишчи шахсий беш йиллик топшириғини бажаряпти.

Тўққизинчи беш йиллик якунловчи йилининг биринчи ярми натижалари ҳар қачонгидан ҳам самаралироқ бўлди. Куни кеча слесарлар А. Цой, В. Любшов, С. Коликовлар ҳам шахсий беш йиллик планларини адо этишди. Шу билан корхонада ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишлаётганлар сони юздан ошиб кетди.

ЙИЛЛИК МАЖБУРИЯТ — ЯРИМ ЙИЛДА

Электрохимия комбинатида А. Соипов бошчилигидаги комсомол-ёшлар сменаси энг пешқадам коллективлардан ҳисобланади.

Пешқадам ёшлар йил бошидан бери зиммаларига юксак социалистик мажбурият олиб якунловчи йил планига қўшимча 2300 тонна аммиак ишлаб чиқаришга қарор қилган эдилар. Улар бу мажбуриятни муддатидан илгари адо этиш учун қўл меҳнатини механизациялаш, унумдорликни оширишга катта эътибор бериляпти. Натижада смена коллективи улкан зафар қучди — йиллик социалистик мажбурият ярим йилда бажарилиб, планга қўшимча 2300 тонна маҳсулот ишлаб чиқаришди. Улар энди КПСС XXV съезди шарафига янги социалистик мажбурият қабул қилиш учун имкониятларини қайта чамалаб кўришяпти.

Э. ЮСУПОВ.

БЕШ ЙИЛЛИКДА ҚЎШИМЧА 100 МИНГ ТОННА САБЗАВОТ СОТАМИЗ

Социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирган Калинин районининг сабзавоткорлари янгидан-янги зафар кучишмоқда. Улар КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираборнб, сабзавот, картошка сотиш давлат планларини муддатидан олдин ортиғи билан бажардилар. Шу муносабат билан мухбиримиз М. Ғозиев район партия комитетининг биринчи секретари Р. ҚАМБАРОВГА бир неча савол билан мурожаат қилди. Қуйида ўртоқ Қамбаровнинг жавоблари эълон қилинади.

— Совет кишилари партиямиз XXIV съезди қарорларини бажариш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Ҳар бир киши ижодий ғайрат кўрсатиб, умумхалқ бойлигини кўпайтиришга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда.

Бизнинг сабзавоткорларимиз ҳам мусобақани кенг қулоч ёйдириб, шаҳар меҳнаткашларини қишин-ёзин сабзавот билан таъминлашдек олижаноб ишда фаол қатнашмоқдалар. Сўнгги йиллар ичида деҳқончилик маданияти яхшиланди. Экинзор ерлардан унумли фойдаланишга эътибор кучайтирилди. Илғор фан ютуқлари, бой тажрибалар ишлаб чиқаришга кенг жорий этилди. Маҳаллий ва минерал ўғитлардан самарали фойдаланилди. Техникани ишга солишда жуда кўп ижобий ишлар амалга оширилди. Бу эса ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилдорликни кўпайтирди. Эртаги экинларни кўпайтириш ва уни нес-нобуд қилмай жўнатиш имконияти туғилди. «Ленин йўли» колхозининг деҳқонлари сабзавот етиштириш юзасидан берилган бешйиллик планни муддатидан илгари, тўрт йилда бажаришга аҳд қилган эдилар. Улар социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, мавжуд экин майдонларидан тўғри фойдаландилар. Экинларга ишлов беришни илғор агротехника ютуқлари асосида амалга оширдилар. Шу туфайли улкан зафар қучдилар. Беш йиллик тўрт йилда ошириб бажарилди. Эндиликда колхоз сабзавоткорлари ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар. Охунбобоев номли колхоз, «Қорасув» совхозлари ҳам беш йиллик планни тўрт йилда бажариш юзасидан бошланган социалистик мусобақанинг ғолиби бўлиб чиқдилар. Илғор хўжаликлар эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш билан бирга зиммаларига оширилган мажбурият олган ҳолда маҳсулот топширишни давом эттирмоқдалар.

— Умуман, районда маҳсулот сотишнинг аҳволи қандай?

— Бизнингча, яхши кетяпти. Ҳар бир хўжаликнинг аъзоси эртадан кечгача ғайрат кўрсатиб ишлаб далаларда ғарқ пишиб етилган маҳсулотларни тезроқ топширишга ҳаракат қиляптилар. Район меҳнаткашлари давлатга сабзавот сотиш картошка етиштириб бериш планларини муддатидан олдин ошириб бажардилар. Районда тўққизинчи беш йилликда 73 минг 520 тонна картошка сотилиши керак эди, амалда сотилган картошка 74 минг тоннадан ошиб кетди. 465 минг 396 тонна ўрнига 470 минг тоннадан зиёдроқ сабзавот сотилди. Сабзавот сотиш юзасидан берилган плангина эмас, ҳатто кўпгина хўжаликларда уларнинг турлари бўйича ҳам берилган топшириқ ортиғи билан адо этилди.

Район меҳнаткашлари республикамиз партия ва ҳукуматининг тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилини янги зафарлар билан якунлаш ва КПСС XXV съездини янги ютуқлар билан кутиб олиш ҳақидаги мурожаатни зўр мамнуният билан кутиб олдилар. «Ленин йўли» колхозининг деҳқонлари ўз имкониятларини қайта кўриб, мурожаатга жавобан қўшимча 400 тонна сабзавот топширишга сўз бердилар. Бу ердаги ҳар ўн колхозчидан етти-саккиз киши зиммасига оширилган мажбурият олган ҳолда ишламоқда. Ильич номли колхоз сабзавоткорлари ҳар гектар ердан олинадиган сабзавот ҳосилини 30 тоннаданга етказишга сўз бердилар. Бу ерда ҳар гектар ердан 40 тоннадан помидор топшириш, 20 тоннадан карам сотиш учун курашиляпти. Охунбобоев номли колхоз деҳқонлари ҳам кундан-кунга яхши ишлаб, баракали хирмон кўтармоқдалар. Улар пландаги 1120 тонна ўрнига 1300 тоннадан ортиқ картошка сотиб, йиллик планини ошириб бажардилар.

Ленин номли колхоз, «Партия XXI съезди», «Қорасув» совхозларининг меҳнаткашлари янги беш йиллик ҳисобига сабзавот топширишни давом эттирмоқдалар. «Бўзсув» совхози, Куйбишев номли колхозларда сабзавот етиштиришдан кўплаб даромад олиняпти. Бу ерда ҳозирининг ўзида ҳар гектар ердан олинаётган ҳосил 50—60 тоннага тўғри келяпти.

— Пишиб етилган сабзавотни топшириш ҳақида нималар дейсиз?

— Бу соҳада кўп хўжаликларда ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Помидор, пиёз ва бошқа маҳсулотлар топширишда тракторлар, автомашиналардан кўплаб фойдаланилмоқда. Пишиб етилган помидорларни заводларга жўнатишда контейнерлар жуда қўл келмоқда. Бу эса яшикларга сарфланадиган сарф-харажатни тежаб қоляпти. Маҳсулотнинг эзилиб чиришига йўл қўймаяпмиз. Колхоз ва савхозларимизда маҳсулот топширилишига ташкилотчи кишилар ажратилган. Илғор шофер ва тракторчилар рағбатлантириляпти, Шу туфайли хўжаликлар кунига 350 тоннага яқин сабзавот жўнатяпти. Навоий номли ва бошқа колхозларда кейинги кунларда маҳсулот топшириш анча тезлашди. Картошка қазиш, сабзавотларни ортишда механизмлардан кенг фойдаланиляпти.

— Кечки экинлар етиштиришнинг аҳволи қандай?

— Кўпгина хўжалик аъзолари эртаги экинлардан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудгор қилиб, кечки экинлар экиб қўйишди. «Москва» колхози, «Келес» совхози эртаги карам, сабзи экинларини йиғиштириб олгач, ўрнига кечки сабзавотлар экишди. Кўп хўжаликлар бир ердан икки марта ҳосил олишга ҳаракат қилмоқдалар. Яқин кунлар ичида районда кечки экинлар экиш тамомланади.

1975 йил анча баракали бўлмоқда. Район меҳнаткашлари картошка ва сабзавот топшириш бўйича планларни ошириб бажариш иштиёқи билан меҳнат қилмоқдалар.

Биз КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, зиммамизга оширилган мажбурият қабул қилдик. Пландан ташқари беш йиллик ичида 100 минг тонна сабзавот етиштириб берамиз. Бу йил давлатга 140 минг тонна сабзавот топшириш ниятидамиз. Картошка, мева, узум ва кўплаб чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан ҳам оширилган мажбурият қабул қилдик. Биз сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз. Ваъдага вафодор сабзавоткорларимиз ҳар қандай об-ҳаво қийинчиликларида ҳам маҳсулот етиштиришни камайтирмай, топшириқни ортиғи билан бажариб келмоқдалар.

Район партия, хўжалик, совет ташкилотлари сабзавоткорларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитларни яратиб бермоқдалар. Оммавий-сиёсий, маданий ишлар дала бошига кўчирилган. Районда 198 та дала шийпони ишлаб турипти. Бундан ташқари 15 та типовой дала шийпони қурилаётир. Ҳар бир дала шийпонида мазали иссиқ овқат тайёрланяпти. 608 сиёсий ахборотчи, мингдан ортиқ агитатор партия ва ҳукуматимизнинг қарорларини кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтирмоқда. Охунбобоев номли, «Ленин йўли», Навоий номли, С. Раҳимов номли колхозлар, «Бўзсув» совхозларининг партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб, социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқдалар.

Район маданият уйи қошида учта ҳаваскорлик тўгараги ишлаб турипти. Тўгарак қатнашчилари график асосида ишни ташкил қилишиб, дала шийпонларида сабзавоткорларга маданий хизмат кўрсатмоқдалар. Янги-янги программаларда концертлар беришяпти. Район соғлиқни сақлаш бўлимининг ходимлари ҳам қўллаяридан келган хизматни аяшмаяпти. Бу ерда оператив группа ташкил этилган. Группа аъзолари тез-тез колхозчилар, совхоз ишчилари ўртасида бўлишиб, медицина темасида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Болали оналарга хизмат кўрсатиш ҳам тубдан яхшиланди. 5 мингдан ортиқ бола боғча ва яслиларда тарбияланяпти.

Районимиз меҳнаткашлари умумхалқ курашида актив қатнашиб, партиямизнинг навбатдаги XXV съездини ишлаб чиқаришнинг барча соҳалари бўйича давлат топшириқларини ортиғи билан бажариб, ёруғ юз билан кутиб оладилар.

Жаҳон янгиликлари

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК РАМЗИ

ВАШИНГТОН. ТАСС мухбири Л. Буз хабар беради:

Сенат ташқи ишлар комиссиясининг раиси Ж. Спаркмэн ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларининг тарихий туташуви бундан 30 йил аввал Совет ва Америка армияларининг Эльбадаги учрашуви сингари халқларимиз ўртасидаги тинчлик ва ҳамкорлик руҳига рамз бўлади, деди.

Совет—Америка қўшма космик эксперименти, деди сенатор, нафақат мамлакатларимизда эришилган илмий-техника тараққиётига улуғвор бир намуна, шу билан бирга, Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасида олдимизда турган проблемалар ва низоли масалаларни ҳал этиш мақсадида космосда, ерда ва денгизда ҳамкорлик бўлиши мумкинлигининг ҳам яққол далилидир.

Мен халқаро кескинлик юмшатилишининг астойдил тарафдорлариданман, — деди Ж. Спаркмэн. Фан ва техника ютуқларидан «Союз» ва «Аполлон»нинг ҳозирги мислисиз учишида бўлгани сингари олижаноб мақсадларда фойдаланилиши кескинликни юмшатиш сиёсатининг муҳим жиҳати ҳисобланади.

Бугун биз шоҳидлари бўлиб турганимиз ҳамкорлик, — деди Ж. Спаркмэн. Биз учун келажакда ҳам ибрат бўлгуси деган умиддаман. Шу тарихий учишни рўёбга чиқарган барча руслар ва америкаликларни муваффақият билан самимий табриклашни истардим.

ОҚ УЙНИНГ БАЁНОТИ

ВАШИНГТОН, 21 июль. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Форд Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишлаб, шу ой охирида Хельсинкида олий даражада ўтказиладиган кенгашда қатнашади, деб хабар қилди Оқ уй.

Оқ уй вакилининг айтишича, президент Форднинг олий даражадаги кенгашда иштирок этиши АҚШнинг Хельсинкида имзоланадиган якуйловчи ҳужжат шарқ билан ғарб ўртасида янада стабил ва фойдали ўзаро муносабатларни вужудга келтириш соҳасида тинимсиз сарфланаётган куч-ғайратлар йўлида қўйилган ижобий қадам бўлади, деган фикрини ифодалайди.

БАНГЛАДЕШДА МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШ

ДАККА, 21 июль. (ТАСС мухбири). Дакка университети ўқишда муваффақиятларга эришган камбағал студентларни рағбатлантириш учун юз минг пул ажратди. Бу қўшимча маблағлар ҳар бир студент олаётган одатдаги стипендияга қўшимча қилиб берилади.

Давлат ёш республика учун малакали кадрлар тайёрлашни ҳар томонлама рағбатлантирмоқда, деди университет проректори А. М. Чоудири ТАСС мухбирига. Бизнинг вазифамиз Бангладешнинг мана шу энг катта ўқув юртини Жанубий Осиёдаги энг яхши ўқув юртларидан бирига айлантиришдир. Ҳозир университетнинг турли факультетларида аҳолининг ҳамма табақаларига, шу жумладан ишчи деҳқонларга мансуб бўлган 15 минг йигит ва қиз ўқимоқда.

Яқин фурсатда университетдаги ўқиш жараёнини қайта ташкил этмоқчимиз. Натижада ёш мутахассисларни тайёрлаш замонавий талабларга жавоб берадиган программаларда олиб бориладиган бўлади. Лабораториялар энг янги ускуналар олади. Университетнинг янги бўлимларида — халқаро муносабатлар институти тарихий тадқиқотлар маркази ва бир қанча кафедралар очиш мўлжалланмоқда.

Университет студентларининг маиший шароитини яхшилашга ҳам эътибор бермоқда. Шу беш йилликда (1973—1978 йилларда) ётоқхоналардаги жойларни икки баравар кўпайтириш мўлжаллаб қўйилди, конференц-заллари, ошхоналари, кафелари бўлган 20 қаватли ётоқхона қурилади.

С. БАЙБАКОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ВАКИЛЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ТУНИС, 21 июль. (ТАСС). Саккизинчи Карфаген халқаро халқ санъати фестивалида ўзбек «Лазги» ашула-рақс ансамблининг чиқиши зўр муваффақият билан ўтди. Тунис пойтахти чеккасидаги Карфагенда қадимий романтик театр майдонини лиқ тўлдирган минглаб томошабинлар СССР халқлари кўп миллатли маданият вакиллари намойиш қилган хилма-хил концерт программасининг ҳар бир номерини қизғин олқишлар билан кутиб олдилар.

Бундан олдин совет артистлари Туниснинг Монастир ва Сус шаҳарларида концерт бериб қайтган эдилар.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ПРАГА. Брно шаҳрида СССРнинг техникавий кўмагида қурилган уйсозлик комбинати лойиҳада белгиланган қуввати даражасига етай деб қолди.

Йилига икки мингта квартира тиклаш учун етарли йиғма панеллар ишлаб чиқаришга мўлжалланган корхона ўз маҳсулотини Брнодаги Чехословакия—Совет дўстлиги номли янги район қурувчиларига етказиб бермоқда. Тез орада 50 мингдан ортиқ киши шу райондаги янги квартираларга кўчиб киради.

ПАРИЖ. Бултур капиталистик давлатларда бошланган иқтисодий таназзул ғарб мамлакатларида халқаро туризмнинг анча қисқаришига сабаб бўлди. Иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилотининг туризм комитети тайёрлаган тадқиқот ана шундан далолат беради. Тадқиқотни тайёрлаган кишилар урушдан кейинги йилларда биринчи марта шундай ҳодиса рўй бера бошлаганлигини таъкидлайдилар.

ОТТАВА. Канаданинг янги Шотландия вилоятидаги Сплингхилл шаҳри маркази кучли ёнғиндан деярли батамом вайрон бўлди. Аҳоли орасида қурбонлар бўлмаса-да, аммо шаҳарга жуда катта моддий зарар етди.

ЖАЗОИР. Телемсен вилоятида Жазоирда биринчи табиий шойи тола ишлаб чиқарувчи саноат комплекси ишга туширилди. Янги комплекс энг замонавий техника билан ускуналанган. Унинг ишга туширилиши шу вилоятда барпо этилган ипакчилик тажриба марказида уч йил давомида ўтказилган экспериментал ишларга якун ясади.

(ТАСС, 21 июль.).

СУЛИНИНГ ЯНГИ НАВИ

Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтининг ем-хашак етиштириш бўлими кейинги йилларда суғориладиган ерлардан мўл-кўл ем-хашак йиғиб олиш устида тажриба ишлари олиб бориб, серҳосил янги сули навини яратдилар. Бу сули экини баланд ўсади. Оқсил ва бошқа витаминларга бой.

Бу янги сули кейинги йилларда областимизнинг баъзи хўжаликларида оралиқ экин сифатида экилиб, чорва моллари учун яхши ҳосил етиштирилди. Бу сули якка ўзи экилганда гектаридан 45 центнергача дон беради. Арпа билан аралаштириб экилганда эса 28—30 центнердан дон олиш мумкин.

Бундан ташқари институтда етиштирилган «Ўзбекистон нимқанди» хашаки лавлаги ва «Ўзбекистон 100» маккажўхори нави ҳам юқори ҳосилли озуқа экинларидан бўлиб, уларни кенг майдонларга экиш чорва моллари учун мўл озуқа жамғаришга олиб келади.

Областнинг иқлим шароити чорва молларни бўрдоқига кўпроқ очиқ майдонларда боқишга имкон беради. Институтнинг «Красний водопад» тажриба базасида ана шу усул синовдан ўтказилмоқда. Қорамоллар очиқ майдонларда, ёшига ва тирик вазнига қараб группаларга бўлиб боқилади. Ем-хашак махсус мосламаларда қирқилиб ва қайта ишланиб берилади. Тажрибалар қорамоллар очиқ майдонларда боқилганда қиш ойларида суткасига 800 граммдан, апрель—июнь ойларида эса уларнинг тирик вазни бир килограммдан ортиқ ошганлигини кўрсатади.

Қорамолларни бир килограмм семиртириш учун 6—6,2 озуқа бирлиги сарфланади. Бир центнер қорамол гўштининг таннархи 84 сўмга тўғри келмоқда. Қорамолларни ана шу хилда бўрдоқига боқиб семиртириш хўжаликларга катта фойда бериши мумкин.

С. ХУСАНОВ.

ЭЗГУ МАҚСАДЛАР ЙЎЛИДА

РЕПОРТАЖ

БУ КУНИ йигит ва қизлар одатдагидан эртароқ уйғонишди. Уларнинг қалбида ўзгача қувонч, ўзгача шодлик. Бугун дастлабки имтиҳонлар бошланади. Бир йил муқаддам яхши орзулар билан бу даргоҳга қадам қўйган йигит ва қизлар ўз орзуларининг амалга ошишлари учун замин ҳозирлайдилар.

Ўқув корпусларининг хоналари зудлик билан жиҳозланди. Математика, физика, адабиёт ёзмасидан имтиҳонлар топшириш учун барча зарур кўргазмали қуроллар хоналарга келтирилди. Ҳамма нарса муҳайё. Фақат дақиқаларгина секинлик билан ўтаётганга ўхшарди.

— Бизларнинг қувончимизни тушуниш қийин эмас, — дейди тайёрлов курси комсомол комитетининг секретари Олимжон Мусулмонқулов, — ахир ўзингиз ўйлаб кўринг, бир йил ёки ундан аввалги йилларда бизларнинг деярли ҳаммамиз ишчи, колхозчи ёки солдат йигитлар эдик. Бир неча йил меҳнат стажига эга бўлганимиз ҳолда ТИИИМСХ тайёрлов курсларига йўлланмалар билан келдик. Ҳаммамизнинг олдимизда ягона олий бир мақсад турарди. У ҳам бўлса қийинчиликларга бардош бериш, меҳнат қилиш, авваллари ўтилган дарслар асосини онгимизда қайта тиклаш лозим эди. Менинг дўстларим бу вазифаларнинг уддасидан чиқишди. Орадан бир йил ҳам ўтиб кетди. Мана, бир неча минутлардан сўнг биринчи имтиҳон топшириш учун хоналарга қадам қўямиз.

Дарҳақиқат, шундай. Бугунги ишчи, колхозчи ёхуд Совет Армияси сафидан қайтиб келган ёш ўсмирларни келажакда қандай маълумот соҳиби бўлиши учун партия ва ҳукуматимиз катта ғамхўрлик қилиб, бутун имкониятларни яратиб бермоқда. ТИИИМСХ ана шундай хўжалиги тимсолида ана шундай имкониятларни яққол кўриш мумкин.

Тайёрлов курсларига қабул қилинган талабалар бир йил давомида ҳам ўқийдилар, ҳам меҳнат қиладилар. Махсус механизация устахоналари, тажриба участкалари, программалаштирилган ўқув кабинетлари, турли хил лабораториялар, лекция заллари, мавжуд тўгараклар улар ихтиёрида. Кундалик машғулот давомида олган билимларини студентлар амалий тажрибалар билан мустаҳкамлайдилар.

...Имтиҳон кетаётган хоналардан бирига четдан назар ташлаймиз. У ерда математикадан имтиҳон бормоқда. Ўқитувчилардан Элчибек Файзибоев, Зиёвуддин Илҳомов, Фаиня Холидовна Бурнаевалар талабаларнинг билим даражаларини аниқламоқдалар. Устозлар ҳар бир ўқувчига алоҳида меҳр-муҳаббат билан ёндошмоқда. Уларнинг нигоҳларида самимийлик, мураббийлик ҳис-туйғулари жилоланиб турибди. Шундай бўлиши табиий, албатта. Зотан, уларнинг ўзлари ҳам бир неча йиллар муқаддам мана шундай талаба эдилар.

Бугун устозлик қилаётган Элчибек Файзибоев ҳам оддий деҳқоннинг ўғли эди. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг математика факультетини муваффақиятли тугатгач, аспирантурага қабул қилинди. Мазкур энциклопедик муносиб шогирди бўлди. Украина пойтахти Киев шаҳрида кандидатлик диссертациясини ёқлади. Бир неча йиллардан буён эса ТИИИМСХ олий математика кафедрасига мудирлик қилмоқда. Бундай меҳр билан бошқаётган Элчибек шу зиммаларига балким уларни ўтмишлари билан ҳам олдига келтирибдилар.

Ана, хонадан бир йигит чиқди. У физикадан муваффақиятли имтиҳон топшириб, яхши баҳо олди. Унинг юзида хурсандчилик аломатлари сезилиб турибди.

— Мен Абдурауф Ҳайдаровман, — дейди у, — Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозиданман. 1968 йили Тўйтепадаги 13-«Коммунизм» номли ўрта мактабни битириб, тўрт йил давомида жонажон колхозимда слесарь бўлиб ишладим. Сўнгра икки йил Совет Армияси сафида хизмат қилдим. Кейин колхоз йўлланмаси билан тайёрлов курсига ўқишга келдим. Отам етмиш бир ёшда, пенсионер. Онам ҳам қари. Оиламизда олти бола бор. Акаукаларим ичида биринчи бор мен олий маълумот олиш имкониятига эга бўлдим. Бунинг учун партия ва ҳукуматимизга чин қалбимдан миннатдорчилик билдираман. Бугунги кунда колхоз ва совхозларда, корхона ва қурилишларда меҳнат қилаётган, ўрта мактабни битирган тенгдошларимни мазкур ўқув юртининг тайёрлов курсига келиб ўқишга таклиф этаман. Чунки, бу ерда студент бўлиш учун бутун имконият бор.

— Чиндан ҳам шундай, — деб гапга аралашади Наманган областининг «Учқўрғон» совхозидан келган Равшан Тоғаев, — ҳар ойда стипендия оламан, ундан ташқари ишлаганимиз учун энг яхши шароитлар яратилган бўлса, бундан ортиқ нима керак.

Собиқ механизатор Рўзинор Қувватова, собиқ колхозчи Саодат Йўлдошева, қурувчи Ирина Довбня ва бошқа колхозлар ҳам бу фикрларни қўллаб-қувватлайдилар. Чунки, улар ҳам ўтган йили бири Ўрта Чирчиқ районидан, бири Сурхондарёдан, бири Хоразмдан бу ерга ўқишга келган эдилар.

— Бу йил тайёрлов курсларини, — дейди институтнинг ўқув ишлари бўйича проректори Александр Григорьевич Останков, — икки юз йигирмага яқин йигит ва қиз тугатади. Уларнинг деярлик 95 проценти биринчи курсларга қабул қилинадилар. Албатта, бундай муваффақиятлар ўз-ўзидан қўлга киритилмайди. Меҳнат, ҳаракат ва ғайрат натижасидагина студент бўлиш мумкин. Ахир, шарқнинг буюк мутафаккири Абу Райҳон Беруний «Билим барча бойликлардан юқори туради. Ҳамма унга интилади, лекин у ўз-ўзича келмайди», — деб бежиз айтмаган-ку.

Мана, тайёрлов курсларига ўқувчилар келди деб фараз қилайлик. Улар биринчи кунларданоқ коллектив бўлиб яшашга, коллектив бўлиб ўқишга ўрганадилар. Бунинг оқибатида улгуриш даражаси ҳам юқори бўлади. Менинг фикримни тайёрлов курслари мудири К. Ўрмонов, партия ташкилотининг секретари С. Абдуллаев, доцентлар В. С. Масагутов, А. Сайфуддинов, ўқитувчилардан Н. Тоғаев, А. Султонов, О. Умаров ўртоқлар тасдиқлашлари мумкин.

Яна бир неча кунлардан сўнг институт тайёрлов курсларининг ўқув заллари бўшаб қолади. Чунки, бугун имтиҳон топширган йигит ва қизларнинг кўпчилиги том маънода студент бўлиб, институт ўқув залларига кириб келади.

Уларнинг эзгу мақсадлари амалга ошмоқда. Дастлабки қадамлар қўйилмоқда. Уларнинг бундан буёнги ҳаётлари, ворлоқ келажаклари ўзларининг меҳнатларига ва муваффақиятли ўқишларига боғлиқ. Уларга юксак парвозлар тилаймиз!..

Р. УМАРОВ.

Суратларда: (ўнгда) тайёрлов курси талабалари математикадан имтиҳон топширмоқдалар; (чапда) институт проректори А. Г. Останков раҳбарлигида ўқитувчилар имтиҳонларга якун ясамоқдалар.

А. Абалян фотолари.

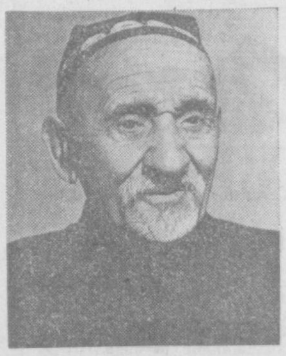

НОННИ ИСРОФ ҚИЛМАНГ, ЭЪЗОЗЛАНГ!

РИЗҚИ—РЎЗИМИЗ, БОЙЛИГИМИЗ НОН ҲАҚИДА ЎЙЛАР, ФИКРЛАР

МЕН салкам бир аср умрнинг тирик гўвоҳиман. Бутун онгли ҳаётимни соҳибкорликка, узумнинг хилма-хил навларини яратишга бағишладим. Узум ва унинг ҳосияти, парвариш қилиш йўллари ҳақида мақолалар ёздим, ҳатто китоб битдим.

Аммо, бу галги гапларим бизнинг ризқи-рўзимиз — нон ҳақида боради. Чунки бир донишманд айтганидек, ҳаёт ҳақиқатларини такрорлаб турмоқ ниҳоятда жоиз.

Яқинда ахлат яшигини бўшатаётган машиналарнинг шофёрлари билан мулоқатда бўлдим. Уларнинг фиғони фалак эди. Нега десангиз, ўша яшикларнинг ичидан турли-туман хас-чўп, латта-путта, бўш шиша, қутичалар билан бирга бутун-бутун мўғорлаган нонлар, унинг бурдалари чиқарди. Ушбу кўнгилсиз воқеа туртки бўлиб, дилимга тугиб юрган гапларимни газетага ёзишга аҳд қилдим.

БИР БУРДА НОН... Бу — қўли қадоқ деҳқонларимизнинг, меҳнатсевар ишчиларимизнинг, ижодкор зиёлиларимиз меҳнатининг самараси. Ерга тушган уруғ ҳосилга киргунча, уни йиғиштириб олгунча, деҳқонларимиз қанчадан-қанча машаққат чекишади. Инженер ва конструкторларимиз доннинг биттаси нобуд бўлмасин деб, ўрим комбайнларини йилдан-йилга такомиллаштиришади. Селекциячи олимларимиз эса буғдой ва ғалланинг турли-туман навларини яратиш учун игна билан қудуқ қазиб, бир янги нав яратиш ишқида бир неча йиллаб тажриба олиб боришади. Бу ҳам ҳаммамизга аён бўлган ҳақиқат.

Мен икки тузумнинг, икки даврнинг шоҳидиман. Ҳозир фақат китобларда ёзиладиган, киноларда ва саҳналарда кўрсатиладиган ҳаётнинг аччиқ-чучукларини, жафокаш халқ қатори мен ўз танамда татиб кўрганман. «Ош — авлиё, нон—пайғамбар» замонида яшаганман. Бир бурда қора нонга қорин тўйғазиш учун одамлар ўз киндик қони тўкилган юртини тарк қилганлигини кўрганман. Ота-онасини, қариндош-уруғларини ташлаб, бошлари оққан томонга нон-насиба излаб кетганларни кўрганман. Октябрь инқилобидан олдинги очарчилик йилларида кўплаб хонадонлар тутдай тўкилиб, қишлоқлар ўғри урган уйдай ҳувиллаб қолганини кўрганман. Бой бойга боқиб, сув сойга оққан замонни кўрганман. Шунинг учун ҳам инқилобга қадар бўлган умримни ҳақиқий ҳаётимнинг дебочаси деб биламан.

Очарчилик деган сўзлар биз учун эндиликда ўтмиш бўлиб қолган. Ҳозир айрим ёшлангларга очарчилик нималигини тушунтириш унча-мунча одамнинг қўлидан келмайди. Менинг ўзим ҳам қирчиллама йигитлик йилларимнинг бир қисмини бир парча нон топиш учун бойлар қўлида хизмат қилиб ўтказганман. Ўша ерда соҳибкорликка меҳрим тушди. У ҳамон менинг эрмагим.

Кўп йиллик тажрибамдан ва ҳаёт ҳақиқатига асосланиб, шуни айтай: на ўша карсилдоқ ҳусайни-ю, ҳасайни, каттақўрғон-у, тойипи, чаросу, оқ кишмиш бир бурда бўрсилдоқ ноннинг ўрнига ўтмайди. Қовун-тарвуз, шафтоли ва бошқа турли мевалар ҳақида ҳам шундай деса бўлади.

Нон бизга она сути билан бирга киради. Биз ҳали нон нима ва у қандай қилиб яратилишини билмасданоқ туриб, уни истеъмол қиламиз.

Қадим-қадимлардан ота-боболаримиз нонни ниҳоятда қадрлашган. Унинг ҳар бир ушоғини авайлаб асрашган. Халқимизда шундай бир удум бор. Агар ерга ноннинг увоғи тушса, уни ердан олиб, аввал кўзга суртилади, кейин ўпиб бир чеккага олиб қўйилади. Бу халқимизнинг нонга сажда қилиши эмас, йўқ. Мутлақо. Одамлар, қумурсқа-ю, чумоли, паррандa-ю, даррандадан тортиб, инсонга туз-насиба бўладиган нонни, уни яратган деҳқоннинг хизматини қадрлаб шундай қилади. Ота-онам менга ҳам шу таҳлидда таълим берганлари, куни кечагидек эсимда.

Нонни рисоладагидек эъзозлайдиган одам унинг увоғини ҳам увол қилмайди. Суви қочган нонларни қотириб қўяди. Бунинг ўзига ҳос хосияти ҳам бор. Биринчидан, нон исроф бўлмайди. Иккинчидан, одамнинг сиҳат-саломатлигига ҳам асқотади. Қотирилган нон сафрони йиғиб олади.

Ноннинг хосияти, фойдаси бебаҳолиги ҳақида кўп гапирилган. Бундан кейин ҳам гапирилади. Мен бу ўринда тўқликка—шўхлик қилиб, ноннинг қадрига етмаётган шахслар шаънига бир-икки оғиз аччиқ-чучук сўз айтмоқчиман.

Тўй ва маъракаларда нонлардан расамади билан фойдаланиш ҳақида жуда кўп ёзилди ва ёзилмоқда. Аммо, бу гаплар айрим бетаъсир одамларнинг у қулоғидан кириб, бу қулоғидан чиқиб кетаётганга ўхшайди. Тўй ва маъракаларда нон ҳамон керагидан кўпроқ сарфланмоқда. Қоп-қоплаб нонлар мўғорлаб, исроф бўлмоқда. Инсон учун яратилган ноннинг ҳузурини моллар кўрмоқда.

Баъзи ўзи тўйса ҳам, кўзи тўймайдиган одамлар дўконлардан нон харид қилишганда оила аъзолари сонини ҳисобга олишмайди. Бунинг оқибатида нон сал суви қочдими, у албатта бояги юқоридагидек ахлат яшикларидан жой олади.

Нонни исроф қилиб, увол қилиб ҳеч ким иззат-икром орттирмаган. Ноннинг ўзи ҳам нон, увоғи ҳам нон деган ёзилмаган қонунга юз фоиз амал қилган одамларни бири икки бўлган. Косаси оқарган. Эл-юрт олдида обрў-эътибори ортган. Одам боласи нонники қадрига етмас экан, ундан яхшилик кутиш қийин. Кимдаким, ноннинг қадрига етмас экан ўзи беқадр бўлади.

Баъзан нон ҳақида гап кетса, «ҳозирги ёшларимиз очарчиликни кўришмаган, уруш йилларининг оғир пайтларини бошидан кечиришмаган» деган мужмал гаплар қулоққа чалиниб қолади. Бундай кунларни бошларидан ўтказмагани учун ёшлар айбдор эмас-ку! Нега ўша уруш даврининг ва ундан олдинги йилларнинг аччиқ-чучугини кўрган ота-оналаримиз бу нарсани ўз фарзандларига тушунтиришмайди? Нима учун ўша оғир йилларда ўзлари ҳам умоч билан жон асрашганлигини бунчалик тез унутишади. Ўтмишни унутиш ярамайди. Чунки, у келажакнинг устози. Бас, шундай экан, ҳар бир ота-она нон ва унинг қадр-қимматини болаларига ҳали унинг тиши қотмасданоқ ўргатишлари керак.

Мамлакатимизда тўқчилик. Фаровонлик. Еганимиз олдимизда, емаганимиз кейинимизда. Ҳатто, бирор ерга меҳмонга чақирилсангиз, уч-тўрт киши учун бир неча хил таомлар-у, нонлар дастурхонни безаб туради. Агар шу ноз-неъматларнинг қадрига етиб, келганлар уни истеъмол қилсалар, нур устига аъло нур. Агар ортиб қолган таом ва нонларни бировдан қолган «сарқит» деб, аҳлат яшикларига ташланса, бу энди жиноят. Нонкўрлик! Нонтепкилик! Халқ мулкини совуриш! Бу билан мен меҳмондорчиликларда ҳам нон ва таомлар расамадли бўлсин демоқчиман.

Бу гапларни айтишдан мақсадим — шояд кўпчилик ва жамоатчилик газета, радио ва телевидениенинг ноннинг қадри-қиммати ҳақидаги материалларини ўқиб ёки эшитиб, айрим инсофсизларнинг ақли-ҳушини жойига келтириб қўйишар деган умиддаман.

Ошхоналарда, ресторанларда, буфетларда чойхоналарда, тўй-маъракаларда нондан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳар бир кишининг виждон иши, гражданлик бурчи бўлмоғи даркор. Эл-юрт олдида обрў-эътибор қозонаман деб, сохта шуҳрат қурбони бўлаётган айрим «бойваччалар»нинг ҳақиқий башараларини халққа кўрсатадиган фурсат, менимча, етди. Нега деганда, айримлар нон ва унинг қадр-ҳиммати ҳақида гап сўз юритилаётганига қарамай, отдан тушса ҳам, эгардан тушмаяпти. Босар-тусарларини билмай қолаётганлар ҳам бор.

Кенг жамоатчилик, маҳалла комитетлари, уй-жой бошқармалари нонни исроф қилаётганларга нисбатан жиддий кураш очишлари керак. Гап ноннинг қадр-қиммати устида бораётган экан, бу ерда ҳар қандай юз-хотирчилик, ошна-оғайнигарчиликни четга суриб қўйиш лозим. Зарур топилган ўринларда гап кор қилмаса, нонни оёқ ости қилинишига сабабчи бўлаётган, инсон ризқи-рўзи бўлган нонни молларга ем қилаётган шахсларга, ташкилот, унинг раҳбарлари ва айрим хонадонларга қаттиқ чоралар кўрилса ўринли иш бўлур эди.

Мен бир мўйсафид сифатида кўзимизга тўтиё бўлган нон ва унинг қадр-қиммати ҳақида шу фикрларимни баён этдим. Ишончим комилки, гап ҳали бу билан тугамайди, жамоатчилик бу тўғрида ўз фикрини баён қилади. Бунга имоним комил!

Азиз болаларим, жигаргўшаларим, ҳурматли ота-оналар! Нон ҳақида сизларнинг ҳам айтадиган сўзларингиз бор деб ўйлайман. Фикрингизни мунтазир бўлиб кутамиз.

Ризамат МУСАМУҲАМЕДОВ,
СССР Давлат мукофотининг лауреати.
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

[«Совет Ўзбекистони»нинг 16 июль сонидан].

М. Горький номидаги рус Давлат драма театри А. Толстойнинг «Шоҳ Федор Иоанович» трагедиясини саҳналаштирди.

Суратда: спектаклдан кўриниш Шоҳ Федор ролида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист В. А. Русинов, малика Ирина ролида Т. Д. Машеева.

С. Маҳкамов фотоси.

ЯНГИ ФАБРИКА

Пойтахтимиз Октябрь районида маҳаллий саноат министрлигига қарашли устки миллий кийимлар фабрикасининг биноси пардоздан чиқди. Икки корпусдан иборат бўлган ишлаб чиқариш ва маъмурий биноларн қурилишига 1 миллион 389 минг сўм сарфланди.

Ҳозирги кунларда бу ерда машина ва механизмларни монтаж қилиш ишлари олиб бориляпти. Корхонада 1 минг ишчи меҳнат қилиб йилига 9 миллион 700 минг сўмлик маҳсулот чиқаради. Янги фабриканинг ишга туширилиши шуниси билан диққатга сазоворки, бу даргоҳдаги ишчиларнинг 80 фоизи «Октябрь» массивида истиқомат қилувчи хотин-қизлардан ташкил топади. Улар айрим ишларни ўз уйларида бажаришлари ҳам мумкин.

Фабрикадаги замонавий машиналар ва асбоб-ускуналар юксак меҳнат унумдорлигига эришишни таъминлайди. Бу ерда Чехословакия ҳамда Япония фирмаларида тайёрланган замонавий тикув машиналари ишлайди.

С. СУЛТОНОВ.

ҲАВАСКОРЛАР ФИЛЬМЛАРИ

«Трудфильм» студияси томонидан тайёрланган фильмлар республикамизда, ҳатто Иттифоқ миқёсида ҳам муносиб тақдирланди. Ҳунар-техника билим юртлари киноҳаваскорларини ўз атрофига уюштирган мазкур студиянинг ижодий фаолият даражаси кенгайиб кетди.

Яқинда «Қуёш болалари» деган фильм томошабинларга тақдим этилди. Буюк Ғалабанинг ўттиз йиллигига бағишланган фильм ҳам кўпчилик эътиборини ўзига тортди.

Ҳозир бу ерда бешга яқин фильм устида иш олиб борилмоқда.

ИНСТИТУТЛАРДА ТЕХНОЛОГЛАР

Ҳозир республикамиздаги бир қатор йирик илмий муассасаларда конструкторлик-технология бюролари ишлаб турибди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли кибернетика, Физика-техника институтларида ҳам бундай бюролар мавжуд.

Электроника илмий-текшириш институтида ҳам конструкторлик-технология бюросини ташкил этишга рухсат берилди.

ТАБИАТ ОЛАМИДА

ТУЛКИ ТУЛКИЛИГИНИ ҚИЛДИ

Ов деса ўзини томдан ташлайдиган бир қўшнимиз бор эди. Бўш вақт топди дегунча, ов халтасини елкага осарди-ю, олдига шалпанг қулоқ итини солиб, сафарга жўнарди. Шу бўйи у ўрмонзорда бир неча кун қолиб кетарди. Лекин, қуруқ қайтмасди.

Бир куни у қўшниларига мақтаниб қолди. Лекин, халтаси бўм-бўшдек кўринарди. «Нимасига мақтанаяпти», деб ўйладик олдин. Йўқ, мақтанганча бор экан. Халтасининг оғзини аста очди-да, кичкинагина бир тулки боласини бизга кўрсатди. Халтадан чиққан тулкича теварак-атрофга қўрқа-писа боқди. Кейин пилдираб бурчакдаги диван остига кириб кетди.

Кўп ўтмай у одамларга кўникиб қолди. «Етим» экан, деб ҳамма меҳрибонлик қилди. Айниқса, болаларни айтмайсизми? Конфет дейсизми, сут ва хом гўшт дейсизми — топганларини тулкичанинг тарелкасига олиб келиб қўйишарди. Тулкича ҳам энди қўрқмай диван тагидан аста чиқиб, келтирилган масаллиқларни ҳидлаб ёққанларини тамадди қиларди.

Кунлар ўтаверди. Тулкича улғайиб қолди. Ҳовлиларга, қўни-қўшниникига чиқадиган бўлди. Ана ўшандан кейин:

— Негадир товуғим билан жўжаларим йўқолиб қолаяпти, — дейишарди қўни-қўшнилар бир-бирларига.

Бизнинг хўроз ҳам йўқолди. Уни кўп қидирдик. Кейин кўрсак тулкича фанер яшикнинг орқасига ўтиб олиб, «калла-поча» қилаётган экан. Шундан кейин овчи амаки уни яшикка солди-да, саҳарлаб чўл томонга йўл олди. Шаҳардан 40 километрча нари чиққач яшикни очиб тулкини қўйиб юборди. Тулки олдинига овчининг олдидан узоқ кетолмади. Сўнг секин тепаликнинг орқа томонига ўтиб, ғойиб бўлди.

В. УРИЦКИЙ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Чирчиқ тобора чирой очиб, кўркамлашмоқда. «Юбилей» массивида янги кўпқаватли маданий-маиший объектлар, турар-жой бинолари қад кўтармоқда. Суратда: кимёгарлар маданият саройининг кўриниши.

И. Глауберзон ва В.Сироткин фотоси.

БИЛАСИЗМИ?

◆ НЕПАЛДА қизлар ўртача 15 ёшда турмушга чиқиши маълум бўлди. Ҳиндистонда турмушга чиқаётган қизларнинг ўртача ёши 15 йил 8 ойга, Покистонда 15 йил-у 9 ойга, Малайзия ва Эронда 18 йил-у 5 ойга тўғри келади. Шри-Ланка, Бирма ва Филиппинда эса қизлар ўрта ҳисобда 22 ёшда никоҳдан ўтадилар.

◆ ТУРКИЯ лингвистика жамияти яқинда эълон қилган ҳисоботида қайд қилинишича, жамият тузилгунга қадар турк адабий тилида 17 минг араб-форс сўзлари бор эди. Ҳозир уларнинг сони 7 мингга камайди. Айни вақтда турк тилига 10 мингга яқин чет эл техника терминлари кирди. Ғарбий мамлакатлар тилларидан кирган сўзлар сони 1,5 мингдан 5 мингга кўпайди.

◆ ЯПОНИЯ газеталари чет эл газеталари ичида энг кўп тиражга эгадир: «Асахи» газетаси 7,56 миллион нусхада, «Майнити» газетаси 5,86 миллион нусхада босилмоқда.

◆ ЭРОН ҳукумати мамлакатда гиёванд-бангилар кўпайиб кетаётганлигидан ташвишга тушиб, унга қарши кураш тадбирларини белгилади. Бунда соғлиқни сақлаш, маданият ва санъат, ахборот министрликлари, радио ва телевидение кенг иштирок этмоқда. Мамлакатга энг кучли ҳисобланган героин, афъюн ва ЛСД каби наркотик дориларнинг киритилишига йўл қўймаслик, гиёвандларни бепул даволаш ва иш билан таъминлаш чоралари кўрилмоқда.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ИККИНЧИ ДАВРА БОШЛАНДИ

Олий лига командалари мамлакат чемпионати иккинчи даврасининг биринчи матчини «Пахтакор» ўз майдонида ўтказди. У Львовнинг «Карпат» командасини қабул қилди.

Биринчи даврада львовлик футболчилар пахтакорчилар устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишган эди. Умуман «Пахтакор» украиналик футболчилар билан олий лигада ўзаро етти марта учрашган. Шундан тўрттаси «Карпат», иккитаси эса «Пахтакор» фойдасига ҳал бўлган. Бир учрашув дуранг натижа билан тугаган.

Пахтакорчилар ўша мағлубият аламини олмоқ учун бу гал ўйин бошланиши билан ўзларини ҳужумга ташладилар. Хадзипанагис, Ан, Федоров уюштирган ҳужумлар айниқса кескин бўлди. Уларга ярим ҳимоячилар ва ҳимоячилар актив ёрдам бердилар. Ҳатто Хадзипанагис бир марта дарвозабон билан яккама-якка ҳам чиқди. Бироқ ҳужумчилар ҳаракати зое кетаверди.

Биринчи бўлим ўрталарида пахтакорчилар яна бирданига олдинга ташландилар. Рақиб ҳимоячилари шу ерда усталик қилишди. Олдинги галларда бўлгани каби бу гал ҳам тўпни ҳужумчиларимиз оёғидан енгилгина олиб қолишди-ю, дарров пахтакорчилар жарима майдони яқинида қолган ўз ҳужумчилари Данилюкка зарб билан оширдилар. Данилюк эса ҳимоячимиз Могильнийни алдаб ўтиб тўпни Муҳаммадали Қўлдошев дарвозасига аниқ йўналтирди.

Нима қилиб бўлсада мағлубиятдан қутулиш керак! Танаффус пайтида устозлар пахтакорчиларга шундай топшириқ беришди. Чунки «Заря» ва «Шахтёр» билан бўлган кейинги учрашувдаги муваффақиятсизликдан сўнг пахтакорчилар турнир жадвалининг сўнгги поғоналарига яқинлашиб қолишган эди. Шу боисдан ҳам улар учрашувнинг иккинчи бўлими бошланиши билан фақат ғалабани кўзлаб ҳаракат қилишди. Энди ҳужумчилар билан бирга ярим ҳимоячилар ҳам рақиб жарима майдонига тез-тез ёриб кира бошладилар. Шундай ҳужумларнинг бирида рақиблар ўз дарвозалари яқинида Федоровга нисбатан қўполлик ишлатишди. Бу қўполлик учун судья уларни 11 метрлик жарима тўпи билан жазолади. Михаил Ан ҳисобни тенглаштирди.

Пахтакорчилар активлиги сўнмади. Улар ҳужуми янада кучайди. Лекин комбинацияларни муваффақиятли якунлаш имкони бўлмади. Командада Исоқов ва Варюхиннинг йўқлиги сезилди. Улар дарвозабон Филатов билан биргаликда кейинги пайтда машқларга ҳам келмай қўйдилар. Устозлар насиҳатини қулоққа олмай, интизомсизлик қилиб, дўстларидан ажралиб қолмоқдалар. Натижада команданинг ўйинлари борган сайин пасаймоқда. Команда тақдири учун ҳар бир ўйинчи жон куйдириши керак.

Иккинчи давранинг дастлабки матчида турнир пешқадами Киев динамочилари иккинчи ўринда келаётган «Арарат» командасини 4:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Тўпларнинг учтасини Олег Блохин киритди. «Динамо» (М) — «Спартак», «Днепр» — СКА, «Черноморец» — «Динамо» (Т) учрашувлари 2:1 ҳисобида якунланди. «Зенит» эса ўз майдонида «Локомотив» командасига 0:1 ҳисобида ютқазиб қўйди. Кеча кечқурун «Торпедо» ва «Шахтёр» командалари учрашишди.

СПАРТАКИАДА КУНДАЛИГИ

СССР халқлари VI спартакиадаси финал мусобақалари қизғин давом этмоқда. Ригада шахматчилар баҳслашмоқда. Ўзбекистон командаси Белоруссия ва Туркманистон шахматчиларини мағлубиятга учратгач, Ленинград командаси билан баҳслашди. Лекин бу гал омад кулиб боқмади. Ленинградлик спортчилар 7:2 ҳисобида ғалаба қозондилар. РСФСР командаси ҳам ўзбекистонлик шахматчиларни мағлубиятга учратди. Ҳозирча республикамиз вакиллари учинчи ўринда келмоқдалар.

Ленинградда эса гимнастикачилар баҳси тугади. Ўзбекистон спортчилари 154 очко билан еттинчи ўринни эгалладилар.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети
Ўзбекистон ССР Мебель саноати бошқармаси базасидаги

140-ШАҲАР ХУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1975—1976 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

КЕНГ ПРОФИЛДАГИ ЁҒОЧСОЗ-СТАНОКЧИ, ДУРАДГОР, ПАРДОЗЛОВЧИ, ФАНЕРЧИ, ЁҒОЧСОЗЛИК УСКУНАЛАРИНИ СОЗЛОВЧИ, ПРЕССЧИ МУТАХАССИСЛИКЛАРИ БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШ МУДДАТИ — БИР ВА ИККИ ЙИЛ.

Ўқишга 8—10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқувчилар кунига уч маҳал овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН ТУГАТГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

Директор номига ёзилган ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, медицина справкаси.

МАШҒУЛОТЛАР — БИРИНЧИ СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ:

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чоштепа кўчаси, 318-уй,

ҲУЖЖАТЛАР — эрталаб соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади. (18, 122, 131-автобусларнинг «Комсомольская кўчаси» бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00—МОСКВА. 18.25 — ТОШКЕНТ. «Камалак». 19.45 — «Ахборот». 20.00 — «ЁШЛИК». 20.30 — «Зангори экран» почтаси. 21.00 — Ўн минут музика. 21.10 — «АХБОРОТ». 21.30 — Театр афишаси. 22.55 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.25 —СССР халқ артисти Г. Измайлова рақсга тушади. 24.00 — МОСКВА. **«Вақт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 —ТОШКЕНТ. 11.30 «Камалак». 18.25— МОСКВА. 21.15 — **Поляк халқининг миллий байрами.** Польша қайтадан тикланган кунга бағишланган ПХР телевидениесининг программаси. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Болалар учун фильм. 20.55 — «Кругозор». 21.25— А. П. Чехов. Бадиий ўқиш. 21.50 — Пойтахт янгиликлари 22.05 — **Лўли** (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Виннету — Инчу-Чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Есения — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Маккеннининг олтинлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛ...И» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00).

Бешинчи ҳужум — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР

коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р—01620. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3421.